

Определен перечень задач, с решением которых непосредственно связан процесс управления риском, и обоснованно совокупность функций управления рисками. Представлены последовательность этапов, которая наиболее полно отражает сущность процесса управления риском и включает в себя решение всех задач, направленных на достижение основной цели управления риском.

Разработана общая концепция формирования системы управления рисками, конечной целью которой является обеспечение устойчивого функционирования предприятия, в частности аграрного.

Ключевые слова: предприятие, аграрные предприятия, управление, управление предприятием, риски, факторы риска, управления рисками.

Рис. 3. Лит. 18.

Інформація про автора

ГОРГО Ірина Олександрівна, асистент відділу продажу Україна, Молдова, країни Кавказу, BASF Україна (01042, Київ, бул. Дружби народів, 19, e-mail: iryna.gorgo@basf.com)

GORGO Iryna, assistant sales department Ukraine, Moldova, countries of the Caucasus, BASF Ukraine (01042, Kyiv, Druzhby Narodiv Blvd., 19, e-mail: iryna.gorgo@basf.com)

ГОРГО Ирина Александровна, ассистент отдела продаж Украина, Молдова, страны Кавказа, BASF Украины (01042, Киев, бул. Дружбы народов, 19, e-mail: iryna.gorgo@basf.com)

УДК 330.111.4:332.14

**ПРИНЦИПИ СТРУКТУРНОЇ
МОДЕРНІЗАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ
ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ
СТРУКТУРНИХ ЗРУШЕНЬ ©**

М.В. ШАШИНА,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки і
підприємництва,
Національного технічного
університету України
“Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського”
(м. Київ)

У статті досліджено стан та специфіку модернізації регіональної економіки в умовах структурних зрушень. Аналіз стану модернізації регіональної економіки в умовах структурних зрушень здійснено за показниками системи національних рахунків, які відображають ситуацію в економіці в цілому за певний період. Виокремлено принципи структурної модернізації регіональної економіки в умовах

© **М.В. ШАШИНА, 2018**

структурних зрушень, якими є врахування національної специфіки розвитку та сучасних глобальних тенденцій, вибір траєкторії розвитку з багатьох наявних, раціональні підходи до розробки стратегії регіонального розвитку, включення регіональних процесів у світовий інформаційний простір, інтеграційний розвиток. Обґрунтовано, що структурна модернізація економіки України уможливорюється лише в умовах зменшення політичної напруженості та досягнення внутрішньої політичної гармонії як основних передумов для структурної модернізації регіональної економіки.

Ключові слова: регіональна економіка, модернізація, система національних рахунків, ефективність, інфраструктура.

Табл.: 4. Рис.: 1. Літ.: 15.

Постановка проблеми. Під час здобуття незалежності в 1991 році Україна успадкувала другу економіку серед країн колишнього СРСР з розвинутою інфраструктурою та переробною промисловістю, що забезпечило виробництво валової доданої вартості принаймні на рівні сусідніх країн. Очікування суспільства були дуже високими щодо подальшого економічного зростання. Але те, що сталося згодом, а саме тривалий період перерозподілу соціального багатства та початкового накопичення капіталу, завдало шкоди національній економіці, спричинило її падіння у цілому по країні та на рівні окремих регіонів.

Україні не вдалося здійснити необхідні реформи, які б ввели основні економічні свободи – захищену приватну власність та конкуренцію. Як наслідок, не вдалося досягти зростання добробуту на основі підвищення продуктивності праці, розвитку бізнесу, запровадження екологічного менеджменту та відродження промислової інфраструктури. Під час проголошення незалежності не було розуміння складних вимог, з якими стикається країна та окремі регіони. Україна мала побудувати державні інститути, а також змінити принципи функціонування економіки (перейти від планових до ринкових). Очевидно, що ці завдання вимагають компетентних професійних менеджерів з відповідною системою цінностей, яка б заохочувала їх зберігати суспільне благо, враховувати регіональні особливості та специфіку розвитку економіки регіонів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання структурної модернізації регіональної економіки в умовах структурних зрушень привертає увагу багатьох науковців. Так, Бутко М.П. досліджував архітектуру конкурентоспроможності регіонів України в контексті євроінтеграції. У своїй праці він також акцентував увагу на інтелектуальному капіталі як чиннику модернізації регіонального економічного простору [1, 2]. Губський Б.В. вивчав економічну безпеку України та її регіональний вимір [3]. Данкевич Є.М. досліджував тенденції формування інфраструктури аграрного ринку на регіональному рівні [4]. Садова У.Я. вивчала вплив міграційних процесів в Україні на розвиток регіонів [7]. Надрага В.І. досліджувала соціальні ризики регіональної економіки [8]. Попело О.В. вивчав інноваційну активність як домінуючу складову модернізації продуктивних сил регіону [9]. Принципи модернізації економіки регіонів України в аспекті сучасної регіональної політики на законодавчому рівні закріплено в низці нормативно-правових актів [6, 10,11]. Шевчук Л.Т. досліджував просторовий розвиток регіонів: соціально-економічні можливості, ризики і перспективи [12]. Данилишин Б.М., Клиновий Д.В. та Пепа Т.В.

розглядали розвиток продуктивних сил на регіональному рівні [14]. Дорогунцов С.І., Пітюренко Ю.І. та Олійник Я.Б. вивчали розміщення продуктивних сил України [15]. Водночас, багато питань, пов'язаних із структурною модернізацією регіональної економіки в умовах структурних зрушень потребують подальшого дослідження.

Метою статті є дослідження тенденцій та принципів структурної модернізації регіональної економіки в умовах структурних зрушень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Принаймні три покоління громадян України не мали досвіду розуміння економічних свобод як категорій демократії. Відповідно, у суспільстві відсутні достатні навички свідомого вибору, приватної ініціативи та підприємництва. Державні установи, які виникли в цих умовах, були слабкими, щоб протистояти окремим впливам, які спрямовували свою діяльність для забезпечення власної вигоди. Політика стала прибутковим бізнесом, а соціальний популізм небезпечним для економіки. У таких умовах структурна модернізація економіки є досить складною проблемою. Зазначене вище підтверджується сучасними показниками економічного розвитку.

Аналіз стану структурної модернізації регіональної економіки в умовах структурних зрушень можна дослідити за допомогою показників у системі національних рахунків, які наочно відображають стан національної економіки в цілому та у регіональному вимірі за певний період. Рахунок товарів і послуг характеризує основні економічні процеси, а також узагальнені показники, які розраховано на основі ВВП (наприклад, обсяг випуску товарів і послуг, сукупні доходи і сукупні витрати суспільства тощо (табл. 1)).

Таблиця 1

Рахунок товарів і послуг у 2012-2017 рр. (у фактичних цінах, млн грн)

	2012	2013	2014 ¹	2015 ¹	2016 ¹	2017 ¹
1	2	3	4	5	6	7
Ресурси						
Випуск (в основних цінах)	3150653	3189558	3354027	4189241	5058294	6255397
Імпорт товарів і послуг	806004	778143	826764	1097854	1341115	1662128
Податки на продукти	200912	188604	206336	302344	367786	473084
Субсидії на продукти	-3973	-2311	-2140	-3187	-5647	-8763
Усього	4153596	4153994	4384987	5586252	6761548	8381846
Використання						
Проміжне споживання	1888496	1853194	1971308	2499854	3035066	3735836
Кінцеві споживчі витрати	1287542	1397512	1429959	1723629	2032328	2618126
індивідуальні	1194791	1304031	1316757	1568173	1840262	2359985
колективні	92751	93481	113202	155456	192066	258141
Валове нагромадження основного капіталу	283116	263661	224327	269422	368691	470327
Зміна запасів матеріальних оборотних коштів	2325	-13761	-12077	47231	148581	124730
Придбання за виключенням вибуття цінностей	756	208	341	188	929	137

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6	7
Експорт товарів і послуг	691361	653180	771129	1045928	1175953	1432690
Усього	4153596	4153994	4384987	5586252	6761548	8381846

Джерело: сформовано за даними [5].

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Формування валового внутрішнього продукту країни та ресурсів для модернізації економіки залежить від ефективності промислового та сільськогосподарського виробництва. Аналіз наявних даних показує, що у січні-жовтні 2018 р. порівняно із січнем-жовтнем 2017 р. індекс промислової продукції становив 101,8%. Індекс сільськогосподарської продукції в січні-жовтні 2018 р. порівняно із відповідним періодом 2017 р. мав значення 109,0%, у т. ч. у сільськогосподарських підприємствах – 115,0%, господарствах населення – 102,0%. Індекс продукції рослинництва становив 112,2%, продукції тваринництва – 100,1% [5].

Незважаючи на позитивну динаміку, характерним як для промислового виробництва, так і для сільського господарства є виробництво відповідної сировини. Структурна модернізація підприємств та налагодження замкнутого циклу виробництва є пріоритетним завданням. У табл. 2 та 3 представлено рахунки виробництва та утворення доходу (у фактичних цінах, млн грн).

Таблиця 2

Рахунок виробництва України за 2012-2017 рр. (у фактичних цінах, млн грн)

	2012	2013	2014 ¹	2015 ¹	2016 ¹	2017 ¹
Ресурси						
Випуск (в основних цінах)	3150653	3189558	3354027	4189241	5058294	6255397
Податки за виключенням субсидій на продукти	196939	186293	204196	299157	362139	464321
Усього	3347592	3375851	3558223	4488398	5420433	6719718
Використання						
Проміжне споживання	1888496	1853194	1971308	2499854	3035066	3735836
Валовий внутрішній продукт	1459096	1522657	1586915	1988544	2385367	2983882
Усього	3347592	3375851	3558223	4488398	5420433	6719718
Споживання основного капіталу	-186295	-200903	-196090	-246934	-313522	-360156
Чистий внутрішній продукт	1272801	1321754	1390825	1741610	2071845	2623726

Джерело: розраховано за даними [5].

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Рахунок утворення доходу – це сучасна система збирання та опрацювання бази даних, яка використовується сьогодні практично в усіх країнах світу для макроекономічного аналізу ринкової економіки з метою виявлення сильних та слабких сторін, пошуку резервів для нарощування виробництва. Аналіз рахунків утворення доходів дає можливість побачити показник ВВП на всіх стадіях розподілу доданої вартості у процесі виробництва.

Таблиця 3

**Рахунок утворення доходу України за 2012-2017 рр.
(у фактичних цінах, млн грн)**

	2012	2013	2014 ¹	2015 ¹	2016 ¹	2017 ¹
Ресурси						
Валовий внутрішній продукт	1459096	1522657	1586915	1988544	2385367	2983882
Усього	1459096	1522657	1586915	1988544	2385367	2983882
Використання						
Оплата праці найманих працівників	736495	763187	734943	777646	873829	1170747
Податки на виробництво та імпорт	226743	215826	233213	333952	386508	495576
Субсидії на виробництво та імпорт	-40603	-25996	-29022	-18041	-17164	-28304
Валовий прибуток, змішаний дохід	536461	569640	647781	894987	1142194	1345863
Усього	1459096	1522657	1586915	1988544	2385367	2983882
Чистий прибуток, змішаний дохід	350166	368737	451691	648053	828672	985707

Джерело: розраховано за даними [5].

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Аналіз сучасного стану економіки України як на національному, так і на регіональному рівнях дозволяє зробити висновок, що основним джерелом капітальних інвестицій були та залишаються власні кошти підприємств і організацій, за рахунок яких освоєно 73,2% загального обсягу виробництва. Основні показники регіонального соціально-економічного розвитку дають змогу оцінити специфіку такого розвитку в окремих регіонах, розробити стратегічні плани на короткострокову та довгострокову перспективи. У табл. 4 для прикладу наведено індекси основних соціально-економічних показників регіонів України у 2017 році.

Таблиця 4

Індекси основних соціально-економічних показників регіонів України у 2017 році

	Індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту, відсотків	Продукція сільського господарства	У тому числі		Прийняття в експлуатацію загальної площі житла	Індекс фізичного обсягу обороту роздрібної торгівлі
			продукція рослинництва	продукція тваринництва		
1	2	3	4	5	6	7
Вінницька	101,2	95,8	94,5	98,5	96,6	106,1
Волинська	103,3	104,8	108,9	99,2	92,4	92,5
Дніпропетровська	103,1	100,5	99,2	103,6	124,4	106,8
Донецька	92,5	102,2	103,3	100,1	94,7	102,7
Житомирська	102,7	105,8	109,4	97,7	98,3	107,3
Закарпатська	99,4	101,4	97,7	105,8	124,9	109,0
Запорізька	104,7	96,7	97,3	94,5	95,4	105,5
Ів.-Франківська	106,3	104,0	108,2	99,6	129,9	106,8

Продовження табл. 4

1	2	3	4	5	6	7
Київська	105,2	95,7	88,5	110,1	88,6	107,1
Кіровоградська	95,2	86,1	83,7	98,7	95,3	103,6
Луганська	86,4	94,0	95,8	83,8	299,4	98,4
Львівська	101,5	106,1	107,7	103,5	111,6	112,5
Миколаївська	98,6	90,9	89,2	99,2	69,3	105,1
Одеська	106,6	99,4	99,8	97,5	125,1	108,2
Полтавська	95,8	83,2	79,3	96,6	171,8	110,0
Рівненська	100,5	105,0	107,2	100,6	121,5	98,6
Сумська	103,7	100,0	100,5	98,1	96,7	105,5
Тернопільська	103,6	111,1	115,8	98,4	125,0	99,2
Харківська	99,8	90,1	89,5	92,6	100,1	107,0
Херсонська	100,5	99,6	100,0	97,5	91,3	104,7
Хмельницька	109,0	112,0	112,6	110,4	89,2	105,0
Черкаська	98,0	88,5	82,3	98,3	122,0	106,6
Чернівецька	100,3	105,3	109,5	98,4	91,3	104,5
Чернігівська	99,7	105,3	107,0	98,8	120,6	105,3

Джерело: розраховано за даними [6].

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Слід відзначити, що кожний регіон має свою специфіку та особливості у соціально-економічному розвитку, які мають бути враховані при розробці регіональної стратегії модернізації економіки. Із урахуванням впливів внутрішнього та зовнішнього середовищ серед принципів структурної модернізації регіональної економіки в умовах структурних зрушень можуть бути: врахування національної специфіки розвитку та сучасних глобальних тенденцій, вибір траєкторії розвитку з багатьох наявних, раціональні підходи до формування рівноважного стану економіки та ін. [10] (рис. 1).

Вітчизняні економічні та соціально-політичні реалії підтверджують, що визначення векторів розвитку країни має відбуватися на основі консолідації громадянського суспільства. Основою широкого соціального діалогу може стати визначення основних принципів нових моделей соціального, гуманітарного та економічного розвитку, принципів територіальної децентралізації, відкритості регіональної економіки до трансформаційних змін. Досягнення суспільної згоди щодо принципів недоторканності приватної власності та визначення відповідних гарантій має відкрити шлях для України з соціально-економічної кризи, сприяти розвитку регіонів.

Для налагодження виробництва продукції з доданою вартістю та структурної модернізації економіки в Україні має бути сформована чітка стратегія регіонального розвитку, яку можна впровадити в найближчі 5-10 років, щоб залучити більше інвестицій в економіку і досягти відповідного зростання економічних показників. Наразі необхідно впроваджувати власну стратегію стимулювання інвестицій (зарубіжних і внутрішніх) до пріоритетних видів діяльності, щоб збільшити виробництво продукції з більш високою доданою вартістю.

Рис. 1. Принципи структурної модернізації регіональної економіки в умовах структурних зрушень

Джерело: сформовано на основі [10]

Висновки. Таким чином, в Україні за роки незалежності сформована економічна модель, яка розбалансовує регіональну та національну економіку, призводить до регулярних економічних криз, зuboжіння громадян і фактичного банкрутства країни. Дана модель характеризується такими ознаками: рушійною силою є споживання, а не інвестиції; споживання стимулюється зовнішніми факторами та потребами, які задовольняються переважно імпортними товарами, що призводить до періодичної кризи виплат; відсутність стратегічного бачення й чіткої стратегії регіонального розвитку та модернізації; відсутність зв'язку між проведеними в країні реформами та цілями економічного зростання; низька довіра вітчизняних та іноземних інвесторів до уряду і фінансової системи; акцент уряду на питання пошуку нових кредитів для припливу валюти в країну замість вирішення проблем модернізації економіки; слабкість держави і ринкових інституцій, що призводять до корупції та гальмування підприємницької ініціативи з модернізації економіки.

План структурної модернізації регіональної економіки в умовах структурних зрушень має бути лаконічним і, зокрема, повинен містити: виклад основних проблем і прийняття спільної відповідальності за невдачі соціальної і економічної політики; визначення основних соціальних стандартів і принципів регіональної політики, а також стратегії реформування в умовах децентралізації; визначення основних напрямів регіонального розвитку бізнес-середовища. Цим питанням присвячено наші подальші дослідження.

Список використаних джерел

1. Бутко М.П. Архітектоніка конкурентоспроможності регіонів України в контексті євроінтеграції: монографія. Київ, АМУ, 2016. 452 с.
2. Бутко М.П., Попело О.В. Інтелектуальний капітал як чинник модернізації регіонального економічного простору: [монографія]. Ніжин: ТОВ “Аспект-Поліграф”, 2014. 372 с.
3. Губський Б. В. Економічна безпека України: методологія виміру, стан і стратегія: монографія. К., 2001. 122 с.
4. Данкевич Є. М. Тенденції формування інфраструктури аграрного ринку інтегрованими підприємствами. Економічний простір: Збірник наукових праць. 2013. № 75. Дніпропетровськ: ПДАБА, 2013. С. 72-80.
5. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.2018.
6. Енергетична стратегія України на період до 2035 року. Київ: Мін-во енергетики та вугільної промисловості України, 2017. URL: <http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/doccatalog/document?id=245239554>.
7. Міграційні процеси в Україні: сучасні виклики та регіональна специфіка: наукова доповідь [науковий редактор У. Я. Садова]. Львів: ІРД НАН України, 2009. 45 с.
8. Надрага В. І. Соціальні ризики: сутність, аналіз, можливості впливу: монографія. Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України. К., 2015. 330 с.
9. Попело О.В. Інноваційна активність як домінуюча складова модернізації продуктивних сил регіону. Проблеми і перспективи економіки та управління: науковий журнал. Чернігів: Черніг. нац. технолог. ун-т, 2015. № 4 (4). С. 222-229.
10. Принципи модернізації економіки регіонів України в аспекті сучасної регіональної політики [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3395>.
11. Про засади державної регіональної політики [Електронний ресурс]: Закон України від 05 лютого 2015 року № 156-VIII, ст. 90 // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/156-19>.
12. Просторовий розвиток регіону: соціально-економічні можливості, ризики і перспективи: монографія / Інститут регіональних досліджень НАН України ; за ред. Л.Т. Шевчук. Львів, 2011. 256 с.
13. Регіональна статистика [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ2_u.htm.
14. Данилишин Б.М., Клиновий Д.В., Пепа Т.В. Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка: Навчальний посібник. за наук. ред. Б.М. Данилишина. Ніжин: ТОВ “Видавництво “Аспект-Поліграф”, 2007. 688 с.

15. Дорогунцов С.І., Пітюренко Ю.І., Олійник Я.Б. та ін. Розміщення продуктивних сил України: Навч.-метод. посібник для сам ост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2000. 364 с.

Список використаних джерел у транслітерації / References

1. Butko M.P. (2016). *Arkhitektonika konkurentospromozhnosti rehioniv Ukrainy v konteksti yevrointehratsii [Architectonics of the Competitiveness of Ukrainian Regions in the Context of Eurointegration]*. Kyiv: AMU [in Ukrainian].
2. Butko, M.P., Popelo, O.V. (2014). *Intelektualnyi kapital yak chynnyk modernizatsii rehionalnoho ekonomichnoho prostoru [Intellectual Capital as a Factor of Modernization of the Regional Economic Space]*. Nizhyn: Aspect-Poligraph [in Ukrainian].
3. Hubsnyi, B.V. (2001). *Ekonomichna bezpeka Ukrainy: metodolohiia vymiru, stan i stratehiia [Economic Security of Ukraine: Methodology of Measurement, Condition and Strategy]*. Kyiv [in Ukrainian].
4. Dankevych, Ye.M. (2013). Tendentsii formuvannia infrastruktury ahrarnoho rynku intehrovanyu pidpriemstvamy [Trends in the Formation of the Infrastructure of the Agrarian Market by Integrated Enterprises]. *Ekonomichnyi prostir – Economic Space*, 75, 72-80 [in Ukrainian].
5. Derzhavnyi komitet statystyky Ukrainy [State Statistics Committee of Ukraine] (n.d.). *ukrstat.gov.ua* Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua>.2018[in Ukrainian]
6. Enerhetychna stratehiia Ukrainy na period do 2035 roku [The Energy Strategy of Ukraine for the Period up to 2035] (2017). Kyiv, Ministry of Energy and Coal Industry of Ukraine. (n.d.). *mpe.kmu.gov.ua* Retrieved from <http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/doccatalog/document?id=245239554> [in Ukrainian]
7. Sadova U.Ya. (Ed.) (2009). *Mihratsiini protsesy v Ukraini: suchasni vyklyky ta rehionalna spetsyfika [Migration Processes in Ukraine: Contemporary Challenges and Regional Specificity]*. Lviv: IRD NAN Ukrainy [in Ukrainian].
8. Nadraha, V.I. (2015). *Sotsialni ryzyky: sutnist, analiz, mozhlyvosti vplyvu [Social Risks: Essence, Analysis, Possibilities of Influence]*. Kyiv: Institute of Demography and Social Studies named after M.V. Ptukha of the National Academy of Sciences of Ukraine [in Ukrainian].
9. Popelo, O.V. (2015). Innovatsiina aktyvnist yak dominuiucha skladova modernizatsii produktyvnykh syl rehionu [Innovative Activity as the Dominant Component of the Modernization of Productive Forces of the Region] *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and Prospects of Economics and Management*, 4(4), 222-229 [in Ukrainian].
10. Pashkevych, M.S., Lysunets, K.P. (2014). Principles of Modernization of the Economy of Regions of Ukraine in the Aspect of Modern Regional Politics. *Efektivna ekonomika – Effective Economics*, 10 (n.d.). *economy.nayka.com.ua* Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3395> [in Ukrainian].
11. Pro zasady derzhavnoi rehionalnoi polityky [On the Principles of State Regional Policy] Law of Ukraine No. 156-VIII dated February 5, 2015, Art. 90. Official Website of the Verkhovna Rada of Ukraine Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/156-19> [in Ukrainian].
12. Shevchuk, L.T. (Ed). (2011). *Prostorovyi rozvytok rehionu: sotsialno-ekonomichni mozhlyvosti, ryzyky i perspektyvy [Spatial Development of the Region: Socio-Economic Opportunities, Risks and Prospects]*. Lviv: Institute for Regional Studies of the National Academy of Sciences [in Ukrainian].

13. Rehionalna statystyka [Regional Statistics] (n.d.). *ukrstat.gov.ua* Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ2_u.htm

14. Danylyshyn, B.M., Klynovyi, D.V., Pepa, T.V. (2007). *Rozvytok produktyvnykh syl i rehionalna ekonomika [Development of Productive Forces and Regional Economics]*. Nizhyn: «Aspekt-Polihraf» [in Ukrainian].

15. Dorohuntsov, S.I., Pitiurenko, Yu.I., Oliinyk, Ya.B., et al. (2000). *Rozmishchennia produktyvnykh syl Ukrainy [Placement of Productive Forces of Ukraine: Manual for Independent Study of the Discipline]*. Kyiv: KNEU [in Ukrainian].

ANNOTATION

PRINCIPLES OF STRUCTURAL MODERNIZATION OF THE REGIONAL ECONOMY IN CONDITIONS OF STRUCTURAL CHANGES

SHASHYNA Maryna,

PhD of Economic sciences,

Associate professor of the Department of Economics and Business

National Technical University of Ukraine

“Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

(Kyiv)

The article examines the state and specificity of the modernization of the regional economy in conditions of structural changes. The analysis of the modernization of the regional economy in the conditions of structural changes was carried out on the indicators of the system of national accounts, reflecting the situation in the economy as a whole for a certain period. The principles of structural modernization of the regional economy in the conditions of structural shifts are singled out. Such principles include the consideration of the national development peculiarities and current global trends, the choice of the development path from many existing, rational approaches to the development of a regional development strategy, the inclusion of regional processes in the global information space, and integration development. It is substantiated that structural modernization of the Ukrainian economy becomes possible only in conditions of reduction of political tension and achievement of internal political harmony as the main prerequisites for structural modernization of the regional economy.

Key words: regional economy, modernization, system of national accounts, efficiency, infrastructure.

Table.: 4. Fig.: 1. Lit.: 15.

АННОТАЦИЯ

ПРИНЦИПЫ СТРУКТУРНОЙ МОДЕРНИЗАЦИИ РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ В УСЛОВИЯХ СТРУКТУРНЫХ СДВИГОВ

ШАШИНА Марина Владимировна,

кандидат экономических наук, доцент кафедры экономики и предпринимательства Национальный технический университет Украины

“Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского”

(г. Киев)

В статье исследовано состояние и специфика модернизации региональной экономики в условиях структурных сдвигов. Анализ модернизации региональной экономики в условиях структурных сдвигов осуществлен по показателям системы национальных счетов, отражающих ситуацию в экономике в целом за определенный период. Выделены принципы структурной модернизации региональной экономики в условиях структурных сдвигов. Такими принципами являются учет национальной специфики развития и современных глобальных тенденций, выбор траектории развития из многих имеющихся, рациональные подходы к разработке стратегии регионального развития, включение региональных процессов в мировое информационное пространство, интеграционное развитие. Обосновано, что структурная модернизация экономики Украины становится возможной только в условиях уменьшения политической напряженности и достижения внутренней политической гармонии как основных предпосылок для структурной модернизации региональной экономики.

Ключевые слова: региональная экономика, модернизация, система национальных счетов, эффективность, инфраструктура.

Табл.: 4. Рис.: 1. Лит.: 15.

Відомості про автора

ШАШИНА Марина Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки і підприємництва, Національний технічний університет України “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського” (e-mail: shashyna.marina@gmail.com).

SHASHYNA Maryna Volodymyrivna – PhD of Economic sciences, Associate professor of the Department of Economics and Business National Technical University of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute” (e-mail: shashyna.marina@gmail.com).

ШАШИНА Марина Владимировна – кандидат экономических наук, доцент кафедры экономики и предпринимательства, Национальный технический университет Украины “Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского” (e-mail: shashyna.marina@gmail.com).

